

Master **H**mann^{us} **S**chuldis Doctor sacre theologie hac
 tabulum collegit ex duobus dictis et septus stor prim
 et doctor tam sacre theologie q̄ m̄f **Can^a Funda**
 dem m̄f q̄ grato munusculo m̄fit dno **Lothario de**
Gassa quond **Ep̄o** m̄steren ecclie in **Westphalia** p̄ncipatu
 b̄ **Elizabeth** vidue **Et** quia p̄dict⁹ m̄f multa voluit
 sub breuitate comprehēde **Itē** pluras p̄barōes et allegacōes
 in hac mat̄ia fieri consuetas quātū potuit admauit
 que tamē h̄c sup̄ficialit̄ et p̄p̄ simplices sacerdotes succate
 p̄p̄m v̄tatant in summa hostien^{is} et alijs libris ypp̄atis
 plēn^{is} et l̄cibus p̄tracat^{is} **¶** **Prima** sup̄ficies rep̄ntas
 tēda caueda et emēdanda c̄a **bap̄m**
De mat̄iam baptisim tenenda

Mat̄ia **bap̄m** d̄ esse aq̄ quia v̄l de fluuio fonte v̄l
 de puteo v̄l de ma^u **Et** p̄ h̄ aqua et solui de glacie
 v̄l de nix seu pruina v̄l colligi de rore v̄l de pluuia
Et p̄ eadē de balneis n̄alib⁹ d̄mō sp̄m aq̄ retineat
Et p̄ eadē aq̄ cocta d̄mō sp̄s aq̄ nō fuit mutata
 sicut mutat̄ in cūsa et brodn̄s p̄nguiū calida v̄l tepida
 ma^{ior} ē in h̄eme licet possit esse frigida nec obest si
 alius liquor aq̄ sit p̄mixt⁹ d̄mō tū n̄ales q̄litates
 et sp̄s aque q̄ hoc non sint sublata **¶** **2^a** sp̄s p̄m
 sup̄ficiali rep̄ntas tēda caueda et emēdanda c̄a for̄z **bap̄**

Hoc **bap̄m** est ista **Ego** baptizo te **In** nom̄e **pat̄ris**
et filij et sp̄s sc̄i Amē **Ego** tū et **Amē** non sunt
 de sonā forme ei⁹ s̄ de eudētia **Et** **traunt** tū p̄traet qui
 has duas d̄cōes obmittet licet ess̄ **bap̄m** **Reliq̄** at̄ oia
 in tū sunt de sonā forme q̄ qui aliq̄d corp̄ obmittet nō

baptizet **D**ubium in 2 de conuentione et qz ei obmissio
non tollit significatum in tua sp e q addat Et dicitur q
vba sacerdotis qz pueri i mte vel ad timor de morte aq
caput baptizandi aspg. Et p se fieri vna et tua imple
vel aspsio put in m illa ecclesia in q baptizat qd qd
de tua vel de vna sic fieri q alias peccat q cont con
suetudine sue ecclesie fac nisi ueritas hoc imittit
Pa sps in pma sup fac ueritat tenenda caueda et
emendanda ita intentionem baptizantis

Intentio baptizantis e de sbona baptismi qz forma appli
cat ad miaz Debet aut hoc intentio esse actualis scilicet q
baptizans actualiter intendat q baptizandi vel baptizet
et hoc pmet ad sbonam intentionis qz si hoc non intendit
nisi fuerit nichil fiet ex vi sacramenti licet i adulto ha
bente usu uois deus illud defm supplet p baptismum
flamens Non e in de ueritate intentionis q baptizans edat
vel intendat conferre gratiam vel salutem s sufficit q hoc
vel conferre uelit q cont conferunt alij baptizantes et i
debita miaz forma ecclesie seruet

Cauenda ita miaz baptismi

Quia miaz bap^m ista sunt cauenda ne sit aqua
nimis dulciosa nec sit mel uinum oleum lac dulcia
medo vel liquida valde spissa ne sit salina vel aqua
distillata sicut rosacea vel consilis ne sit aq distillata
de maior arboris sicut succus q emanat de corte iusa
vel succo hbarz ne sit aq fra p arte alchimie vel de
resolucioe salis vel aq salis in tm decocta q stan cou
abit sit in sal ne sit aq sulphurea vel aluminosa ema

nas de numeris q̄ nullo mō colore vel sapore nate aq̄
retinet in nec spem aq̄ videt h̄re et licet si aliquid de
p̄dictis liquorib⁹ ad aq̄ sit mixtu⁹ possit in ea ad huc fieri
baptism⁹ Si in tanta esset p̄mixtio q̄ spēs aq̄ tollatur
in ea baptis⁹ fieri nō possit // Cauenda de forma baptis⁹

Ista caueda sunt dea hac forma in dicitur dano et
balneo vel in nomine genitorū et gēti et flammis al
m̄ vel in nomine t̄ntat⁹ vel deo vel ih̄u xpi ite ne
fiat aliq̄ additio maxime c̄ronica sicut fuit additio
Arii qui baptizabat in nomine patris maioris et filij mi
noris Cauenda et ead omnis alia additio sc̄z ne dicitur in
nomine patris et filij et spūs s̄c̄i et b̄te virginis et s̄c̄i Ni
colai licet quidam dicit talē additioem nō obesse nisi
nec si sine additioe baptizab⁹ non credit posse baptism⁹
fieri Cauenda et omnis diminutio et corruptio maxime
deā p̄ncipalē d̄ois sc̄z ne quis dicit atri et m̄ris
et patris et sic de consilib⁹ Non em̄ fiet baptism⁹ sic
dicendo quia sublatū est significatū d̄ois Si in q̄ si
p̄dicat et sine oī malicia fiet diminutio et corruptio
ita sine alim⁹ d̄ois non obesset Vbi quā si quis
dicit patrum vel patros aut filios q̄ ignorancia
vel simplicitate non nocet ut credo

Cauenda de intentione baptis⁹

De illa intentio actuali intrinsecat⁹ p̄ obliuioz
et distractioem nimia cauendū valde quia
si hoc fiet effectus baptis⁹ impediēt⁹ puta si aliquis
dicit Ego te baptizo et imponet vna longa fabula
iniqua alia vba complet dicit aut q̄m̄ peccet

si aliquis non p[ro]p[ri]e sacerdos et creatus baptizandi legitime
sine uoluntate baptizet in hoc omnis qui sub hac m[en]sur[ae]
forma ecclesie fuerit in debita m[en]sura baptismi t[em]p[or]e uel sine
eius sine muliere p[ro]p[ri]am sine heretico uide[re] uel p[ro]p[ri]am
eius qui non speret aut credat p[ro] baptismum aliq[ui]d sp[irit]uale
confite Angelus in uel Diabolus non est debitus ad co[n]tra
minister huius sacramenti licet si bonus angelus baptizet
et hoc t[em]p[or]e est talis uel d[e]putat[us] baptizet. Et Diabo
in seuis est quia quidam facit p[ro]p[ri]um mala uentura
facit. Unde ab eo baptizatus absolute baptizandus est de
novo nullus aut p[ro]p[ri]um baptizandus.

Emendata de m[en]sura bap[ti]smi

Sicut sit quod ad aliquo liquore candore sit aliq[ui]d
baptizatus absolute baptizandus et talis ad id quod
in illo liquore non fuit species aque si probabile est dubium
est an in illo liquore fuit species aque talis sub condicione bap-
tizet. Dicendo. Si es baptizatus non te rebaptizo sed si non
baptizatus es tunc ego te baptizo in nomine patris et filii
et sp[irit]us sancti. Considerare autem potest in aliquo liquore
an sit m[en]sura congrua ad baptismum an non. Si enim maior
pro liquore uel fuit quod aqua nullo modo fuit m[en]sura congrua
Si minor pro fuit aliquo liquore quod tunc ad se trahit species
aque sicut forte comu[m] et forte ciusa uel m[en]sura quod quicquid
ad se trahit duas partes aque m[en]sura nullo modo fuit congrua.

Emendata de forma bap[ti]smi

Ubiq[ue] aliquid p[ro]missum est de rebis uel de his
quod sunt de p[ro]p[ri]a forme et tunc est quod talia sunt ob-
missa. Deo absolute et sine ad condicione confit debet.

fuit ante baptismum vel p^o repunt² obmissa non oportet
propterea circa baptismum aliud recitare qui in talia et con-
ceptu obmittit vel sine veritate quod peccat. **Quod** quoniam
in articulo veritatis baptizatus est in domo illa supplicat²
quod et plenitudine fuit p^o baptismum vel misitio vel
quod magis vel similia ad eum est baptismum vice collatum
esse. **Si** dubium est ad formam conditionalem recitatur sicut
sepius dicitur est. **Ubi** baptizandus est adultus semper videtur
ut intentio eius et voluntas et de p^o scriptura respondet
de fide que etiam si sacerdos leuat non potest sufficit aqua
profunda. **In** adultis in quibus nunquam habuerunt usum rationis
ut imbeciles fidei perpetuo seu naturaliter fatuus scilicet est qui
non requirit eorum voluntas sed baptizandus quod sicut quod
Si alius aliquis habuerunt usum rationis et modo non habent
tunc si nunquam usum rationis possident desiderant baptismum
et instat veritate articulo de eis confitetur et videtur suscipi
sacramentum et rem sacramenti etiam si tunc contradicant. **Et** id
faciendum est de letargico seu dormiente continuo. **Si** autem
veritas non dimittat et speret in talibus quadam intervallo
expectandum est et in letargico vel vigilia si speret expectandum
est. **Remanens** in animo furia amens vel dormientem
habuerunt contrariam voluntatem ne baptizaretur in tali
statu non sunt baptizandi. **Item** non tamen sacramentum ad suam
voluntatem recipiunt ad effectum et eos sic baptizans peccat.
Quod enim dicitur aliquis quoniam quod oportet in
platea vel in cimiterio si etiam est et aliquo modo eum non
fore baptizatum absolute baptizandus est si dubitat tunc
ad conditionem baptizetur. **Si** nascatur quoniam ad duos capitulum

tibus q̄ h̄m̄ duo collo ⁊ duo pectora distincta p̄sentur
 ⁊ ibi sunt duo corda ⁊ duo aur̄e q̄ ut duo homines
 sigillat̄ baptizandi sunt. **S**i in dubitac̄ an duo hoies
 sunt illa p̄s in qua maior conuincit̄ appaet̄ p̄mo
 baptizet̄ simpliciter ⁊ absolute. **D**em̄ baptizet̄ alia p̄s
 ⁊ aliud caput ad condicoē. **N**ote at̄ m̄is̄ d̄m̄m̄te an.
 q̄ p̄dat nullaten̄ d̄s̄ s̄m̄di ut baptizet̄ puer nec
 p̄ puer in ea baptizad̄ ead̄ s̄ m̄ aqua bap̄fundatur
 quia nemo p̄ renata aliqua nascat̄.

Prima spes in 2^a superficie speculi reputat̄ rem̄da ca.
 uenda ⁊ em̄danda ead̄ m̄is̄ euc̄ristie. **S**ec̄da superficies
 speculi sacerdot̄ reputat̄ speculanda ead̄ s̄c̄m̄ent̄ euc̄.
 ristie sub quor̄ speciebus

Materia euc̄ristie ē panis ⁊ uino t̄cto ⁊ uino uim
 uis ⁊ in utraq̄ m̄a q̄t̄ esse p̄m̄p̄tio q̄ rad
 uent̄ t̄ct̄ sine aliq̄ p̄m̄p̄tioē q̄noꝝ aliq̄ spei. **V**n̄
 tal̄ p̄m̄p̄tio nō nocet q̄ d̄m̄ t̄cta nō est q̄ sp̄m̄ t̄ct̄
 tollat. **Q**uid̄ aut̄ d̄ic̄t̄ q̄ possit̄ conf̄ia ad panem q̄facto
 de sp̄ct̄a uel farre quod in uero non credo nec doc̄.
 tibus alijs hoc placet. **U**nū aut̄ d̄ic̄t̄ esse de uite
 nec p̄m̄p̄tio nocet. **S**uūm̄ sp̄m̄ uim nō tollat. **A**p̄
 posito at̄ aque non ē de ueritate s̄c̄m̄enti d̄ic̄t̄ q̄m̄
 p̄t̄at̄ qui eam nō apponet̄ s̄c̄m̄ent̄ in conf̄ic̄t̄
 p̄t̄ aut̄ unū esse rubrū uel albū. **S**uūm̄ retinet
 sp̄m̄ uim.

Rem̄da ead̄ forma euc̄ristie

Hec est forma consecrac̄ois corp̄is x̄pi. **H**oc ē
Em̄ corp̄is meū. **H**ec in conuictio em̄ nō ē de s̄c̄a
 forme licet̄ q̄uissim̄e p̄t̄at̄ qui eā obmittet̄. **A**ff̄or̄

consecrationis sanguis est hęc hęc e em calice sanguis
mei noui et et in testamēti mysteriū fidei qui p vob
et p multis effundet in remissionem peccatorū nec pnis
sz sacerdos calice eleuat nisi hęc vobis complete dicit
Conuictio em nō e de sbnd forme vba aut q pmit
tuntur sz accipite et sibi nō sunt de sbnd forme
sz ptinent ad vsū sacmēti sz vtrazq istaz formarū
confiat totus xpūs licet sub speciebus panis corp⁹ ei⁹
et sub speciebus vini corpus eius conficiat⁹ q vi sacmēti
solū deitas in et aia xpi vtrorūq sunt qz cōcom
mūca nāli

¶ Cauenda ita intentioem consecrati

Consecrans intēno sz esse actuali et deuota ad v
pferit hoc aut sz intēd quod xpūs instituit
saltem habitualit⁹ q hoc velit facē quod xpi instituit
et qd ad vsū sacmēti requirit et ordinat Et omni hęc
intēno consecras debens vobis debita mīz sacmēti hęc
confiat siue fuit hęc siue dēdatus vōl psumat⁹ cō
pōdat⁹ dūmō sacerdos fuit vīte ordinar⁹ Et credo ne
cessariū esse q hęc intēno ordinet ad debita vsū sac
mēti quia si aliquis sacerdos mal⁹ totū panē in fore
consecraē vollet et ipse solus comēdet non credo q pe
sit quia non intēdet conficiē sacmēti sz siue gulosis
tis abum

¶ Cauenda ita mīz eucarystie

Hęc ita mīz eucarystie sūt cauēda ne sit panis
aliqui spec⁹ q de etico ne sit mustad⁹ vōl cor
ruptus ne sit in via ad corrupciōem vōl panis fūc
tat⁹ quia qui ad hęc vltimōs duob⁹ consecraē qm
pccat⁹ licet conficiē sacmēti Et mīz sanguis

e cauedu in agresta sit ut vinu ita debile q nullo
 mo h't spem vni ne sit aqua rubea oppsa & pa
 no intinto in vino rubeo ne sit acenu ut vinu
 corruptu ne sit clareu ut vinu & moris a ma
 laguat' confecti quia omnia h'c spem vni non
 retinet Conficere ad vino qd' in via ad corrupcoz
 g'issime perat licet conficiat q' dui retinet spem
 vni Cu scabus em vni ut ad vino minus fetulco
 confici non pot An ad vino sublimato confici non
 poss no audeo diffini quia & hoc s'mas doctorp
 no mem'one legiss' Cauendu e ne appona nisi
 modicu & aqua quia si tu apponitur q' spem vi
 ni tollit non conficitur

Cauenda eia forma euang'ie

Hocm aut iste non debet mutari in quocunq' ad
 v'ba ead si eund' sensu habent quia p illa no
 conficitur Non e tu dubiu quom conficiat' in lingua
 greca hebraica latina qz h'is tribus linguis fuit sep
 tus titulu cruc' ppd quauis xp'us credat' solumo
 in lingua hebraica consecrass' Vn sine p'udicio
 melioris sine credo q' in lingua barbaud' cuiusmodi
 sut omnes alie lingue p' istas tres consecrad' non
 debeat ad apti oppse non legant' in alijs linguis co
 scribisse Et titulu cruc' ppd scriptus non fuit nisi he
 braice grece pu'q' latine Si in sacerdos h' ead v'ba
 in lingua teutonca ut conuarta dicit sup ma de
 bita an vo' conficiet non audeo dice si dico p'ona sede
 aptura consulenda licet scabus sit de baptismo quod e

saementu uacatuf. **U**n non detinet sibi lingua ex
uacitate sicut n^o m^ost^o **N**o tamen hic q^o armeti cofaud
in alia lingua s^o in lingua q^o om^o diff^o ab hebraica
ul^o greca plus ul^o in quatu^o latin^o ul^o q^o ip^o h^ont h^ont
in figura distinctas col^o sono ab elementis seu in^o g^oo^o
hebraicor^o ul^o latinor^o ul^o ead^o caldecor^o **E**t ista lingua
e^o ip^ois g^oo^o ut audiui ab armetis fide dignis **U**n forte
p^o confia p^o uerba alia^o lingue a t^obus p^ofat^o q^o quo
calia uolcat hoc in armetis **C**auendu^o est aut^o in h^ois
u^obis aliquid addat^o ul^o de eis aliquid diminuat q^o
si sic dicitur hoc est em^o corp^o ul^o hoc est uap^o meu^o
non consecrat^o **U**tp^o in addens ul^o minus sit q^ocat^o
no^o mem^o me legisse **D**e alijs cauendu^o ita forma
in summa r^o apparu^o hostien^o p^olem^o continet^o ubi req^o
rant^o tituli de celebraco^o missar^o

Cauenda etia^o intercoem consecrat^o
Cauendu^o est sacerdoti intendeti consecrat^o ul^o ead^o
consecrat^o q^o q^o media nocte no^o sumat aliu^o neq^o
potu^o alie em^o non ess^o ieiun^o quatu^oda^oq^o dormiu^oit^o
postea quia calia sancta in media nocte d^ou^o m^og^ooat^o
Ite cauendu^o sibi si habuit in sompnis pollucor^o q^o
sua culpa ne illo die celebret^o r^o multo mag^o si for
mear^o fuit abstineat q^o idu^o **D**e credem^o si pollucor^o
e^o uoluntate uigilando **E**t pollucor^o in que sine oi
culpa sua accidit in sompnis cu^o d^omisu^o uoluntate
sompnat^o aliud credo s^o q^o p^otea a celebraco^o no^o
op^o abstine^o **S**i aut^o t^o nocte alijs uigilant^o ad ma
os act^o ul^o ad leues act^o consulo q^o illo die no^o cele

bret secus e si studendo ut aliquid boni faciendo vigila-
 ut qz mē celebrat p̄ si nō sit nimis t̄bat̄ incipite
De emendandis cōtra m̄z eucāstie Requie in q̄ta
sp̄e quō sup̄ficiat in remedijs vniuersalibz

Emendanda cōtra formā eucāstie

Omissa sūt aliq̄ v̄ba q̄ sunt de s̄b̄nā forē
 omnia v̄ba sup̄ sua m̄z esset r̄sum̄da quia
 sic consecratio facta non esset qz nō oportet si p̄missa
 esset cōiunctio em̄ ut alia v̄ba q̄ p̄cedunt et sequunt for-
 mā nec sunt de s̄b̄nā ip̄s̄. Si autē sacerdos subitac̄
 in aliquod v̄bū p̄tines ad s̄b̄nā formē obmississ̄ vel
 nō nullaten̄ audere diffinē q̄ debet suā formā cō-
 diuonāle sicut in bap̄mō dōm̄ est quia de hac diffinē
 alii ut doctoz s̄m̄ nō mem̄ me legisse. Et sine
 tencūria assaone credo q̄ formā totā sup̄ sua m̄z
 debet r̄sum̄ cum hac intencōe q̄ si consecratio esset
 facta nullo mō vellet resecrari s̄ si facta nō esset
 tū vellet corp̄ vel sanguinem consecrari. It̄ in 2^a
 sp̄e q̄e rediq̄ si q̄ cōtra formā occurrēt emendanda

Emendanda cōtra intencōem consecrat̄

O emendandis cōtra intencōem consecrat̄ si aliq̄s
 de actuali intencōe distract̄ fuit temp̄e conse-
 cratōis dūmō habitual̄ intencō remas̄it credo q̄
 consecrat̄ sūmo sacerdote sup̄plente ei⁹ de s̄m̄ dicit q̄
 ut peccet. Si autē habitual̄ eadē cū actuali intencōe
 p̄ distractōem nimia totalit̄ tollitur eo temp̄e credo
 q̄ debet v̄ba consecratōis illi⁹ cū quā sic distract̄

fuit ad intentionem actuali resumitur sic tunc quod non intendit
reconsecrari si consecratio est facta ut de emendandis ar
forma iam p̄dem est dictum **T**unc hic desunt in re
mediis quilibet in hac eadem sup̄ficie requiruntur

Quarta spes in terra sup̄ficie quibus speculi reputat
vincta quibus tunc deficiat circa defectum eucaristie

Si sacerdos moratur vel deficiat ante canonem non dicitur
quod alius missam compleat **S**i tamen alius vult supplere
debet missam ab initio incipere et totum rite peragere **S**i autem
sacerdos in canonem deficiat factis iam signis aliquibus tamen
in missationem tunc alius sacerdos ab eo loco ubi iste dicitur
sit debet incipere et illud totum supplere quod obmissum est
aut ipse sacerdos in ipsa consecratione deficiat tunc iam
prius pronuntiat aliqui dicunt quod illa hostia in altari vel
sacrario debet reliqui obsequium et missam aliam de novo
sup̄ aliam hostiam resumendo ab initio celebrare **I**mmo
tamen dicitur quod in hoc casu sacerdos debet incipere ab illo loco
quod dicitur et hoc credo rationabiliter et verum **S**i autem sacerdos
deficiat consecratione corporis sed non sanguinis alius sacerdos
impleat consecrationem sanguinis incipens ab illo loco **S**i
non dicitur **S**i consecratione corporis percipit omnino non esse in
calice debet hostia in corporalibus vincta reponi et calice
rite parato incipere ab illo loco **S**icuti modo est **S**i per
consecrationem recordatur se alium vel potius sup̄fuisse vel
perit aliquid commississe vel peccatum esse debet incipere
sacrificium perficere et sacramentum sumere in proprio sacrificio
et absolutionem obtinere **S**i autem in consecratione recordatur

rogatōe missæ sacerdos timet scandalū q̄ sufficit tū dicit vbi
p̄ que consecrat sanguis s̄z **S**ibi nō r̄t̄ **Q**uid autē d̄
face si aqua habz ore si r̄t̄ glutū col̄ emittē v̄que in
suis s̄m̄ hostiā **S**i sacerdos non v̄olit se dixisse
aliquid corp̄ q̄ dicit debuit non d̄z mente turbad non
enī qui multa dicit semp̄ v̄olit om̄ q̄ dixit **S**i autē
p̄babilis sibi constat q̄ aliqua obmissit si talia non s̄nt
de neccitate sac̄m̄enti sicut forma consecratiōis tūc r̄sumit
d̄d̄ a forma consecratiōis r̄ cetera s̄m̄ ord̄m̄ r̄ sumat
Si autē p̄t̄ frigus labat̄ hostia de manibz sacerdot̄ in
calice s̄m̄ aut consecratiōem s̄m̄ q̄ non d̄z aliq̄ p̄t̄ ho
reuerare ita celebratiōem sacram̄enti **S**i v̄o p̄ negligē
aliq̄ de sanguine stillat sup̄ tabula que tūc adheret ad
lingua labatur r̄ tabula vadet r̄ igne comburet̄ r̄ cinis
sup̄ altare condet̄ r̄ p̄ diebus peniteat qui hoc fecit
Si v̄o sup̄ altare stillant̄ calice sorbeat stilla et t̄bus
diebus peniteat **S**i v̄o sup̄ em̄t̄m̄ stilla p̄ueniat
p̄or diebus peniteat **S**i v̄o ad 3^m panem non d̄z
peniteat **S**i v̄o ad 4^m panem cōgrua diebz r̄ in
theam̄a q̄ stillas tengerit t̄bus corabz lauet mister
calice subt̄q̄ posito r̄ abluto ad v̄liquis r̄ condat̄ **S**i
quis v̄o p̄ ebrietate v̄l voracitate euc̄st̄ia euomerit
q̄dr̄aginta diebz peniteat si monach̄ d̄ct̄ v̄l p̄s̄b̄
fuit d̄ct̄us t̄ḡnta Ep̄us v̄o octuaginta **S**i autē inf̄m̄
tate causa euomerit quidq̄ diebus peniteat **Q**ui autē
p̄didit illud s̄z sac̄m̄entū v̄l p̄s̄ eius ceciderit r̄ nō in
ueta fuit t̄ḡnta diebz peniteat et ead̄ p̄m̄a r̄ d̄gn̄

sacerdos p[ro] n[on] negligencia putat h[ostie] consecrate p[ro]das
 aut d[omi]bus p[ro]m[iss]as d[omi]n[us] r[em]un[er]at & a g[ra]t[ia] abstine[re] p[er]s[er]at
 in d[omi]n[us] t[er]m[in]at[i]o[n]e & p[ro]p[ri]e p[ro] m[in]im[is] et addi ad p[ro]m[iss]as
 sup[er]dicta s[un]t arbitrii d[omi]n[us] confessoris. Hoc etia[m] obser
 vandu[m] e[st] q[uo]d r[ati]o[n]ib[us] inveniunt[ur] sp[irit]us integre revent[ur] su
 mend[is] sunt quos si sine p[ro]culo fieri non p[er]t[ur] q[uo]d r[ati]o[n]ib[us]
 sunt consueta. Et ad inq[ui]s[it]io[n]e[m] inveniunt[ur] si p[ro] fieri
 comburenda sunt cum ad reliquias resuato. Si que
 d[omi]n[us] h[ic] in s[er]mone sua in appatu h[ostie] u[el] de cele
 brate missa p[ro]lem[us] co[n]m[un]itur cobi crequirat.

Tercia sp[ec]ies speculi sacerdotu[m] rep[re]sentat speculanda circa
 sac[ra]menta p[ri]mo sub quatuor sp[ec]iebus

Terenda circa mat[er]iam p[ri]mo

Mat[er]ia sac[ra]menti p[ri]mo e[st] quilib[et] p[ar]tor[um] r[es]p[ec]tu p[ro]p[ri]i
 sacerdot[is] habent[ur] sup[er] se auctoritate sicut p[ro]p[ri]i hab[et]
 sup[er] totam ecclesiam nulla p[er]sona & nullo tan[quam] excepto
 ep[iscop]us in sua dioc[esi] sup[er] quilib[et] sua dioc[esi] et i[n]
 omnib[us] casib[us] exceptis h[ic] q[uo]d p[ro]p[ri]e r[ati]o[n]e p[er]i ap[osto]lice res[er]v[ati]o[n]e
 uant. Sacerdos sup[er] p[ro]p[ri]os suos in sua p[ro]p[ri]a
 in h[ic] casib[us] d[omi]n[us]at q[uo]d nec ep[iscop]o nec p[ro]p[ri]e nec p[er]i
 ap[osto]lice res[er]vant[ur]. Et p[ro]p[ri]a sua p[ro]p[ri]etatem p[er]mittit legat[ur]
 ut ep[iscop]o r[ati]o[n]e alijs in tota ecclesia quatu[m] vult & r[ati]o[n]e
 p[ro]p[ri]etatem ep[iscop]o[r]u[m] p[ro]p[ri]e p[er] hoc in sua dioc[esi] legatos a
 lat[er]e p[ro]p[ri]a sibi d[omi]n[us]at. Sacerdos p[er] in sua p[ro]p[ri]a
 s[un]t consueta de lic[en]tia ep[iscop]i r[ati]o[n]e archidiaconi. N[on]
 tu[m] h[ic] q[uo]d s[un]t h[ostie] p[ro]p[ri]e sunt cas[us] qui n[on]t aliena
 sacerdot[is] facit esse p[ro]p[ri]am. P[ri]mo est ad auct[orit]at[em] e[st] r[ati]o[n]e
 et in casib[us] h[ic] tu[m] requiritur sua lic[en]tia r[ati]o[n]e sup[er]ioris

3° in peccator equalibus typibus habet dicitur dominalia in dicitur
propheta 3° cum vagabundus est carcer dominialis
cu est in via quendi dominium In quibus aliena pro
cipia peccant 6° cu est in studio vel pugnacione Sepius
tempe moris vel belli Octavo est quod rati habitore su
cuali

Secunda spes in quarta superficie huius
speculi representat tenenda canida cu forma pnie

In sacramento pnie forma absolutiois est ista Ego
te absolvo a peccatis tuis In nomine patris et filii
et spiritus sancti Amen Debet hęc forma semper dici in
singulari modo dicens Ego te si non nos vel vos Sed
aut pmitteat dicitur tu et vel omnes confites et qd
addit aucte qua fungor vel aliqd aliud no est de
veritate sacramenti sicut ego et Amen Congrua tu
additio est dicit absolvo te a peccatis tuis confites et qd
Impositio aut manus no est de veritate sacramenti sicut
theologos vno forte magis impeter impisse signum
as Non refert tu hoc vel illud fieri Ante omnia aut
absolventis est confites a summa cogitacionis si aliqua
ligatur quia alias confessio no valet magis in cogi
tato minoris summa cogitacionis

Tercia spes in quarta superficie huius speculi representat
tenenda canida et emendanda tra intentionem pnie

Tenenda tra intentionem confitentis

Quia intentionem confitentis hoc est tenendum quod cu
coram confessor cordis confiteatur et cu intentione fini
propositi quod ab omni peccato vellet semper abstinere et quod per hoc

intendit ass: qui remissionem peccatorum Circa intentionem
 sacerdotis absolventis hoc est nōm qd intendat face qd
 sua absolucōem hoc quod epus et ecclia epus circa
 sacramentū insunt et qd hys duabz intentionibz vel
 qd hac duplex intentio fit pma et absolucō fraudosa

Causeda circa mōz pme

Quoniam est sacerdoti ne quis absoluat a casibz ppe
 sed aplice epo vel cuiusqz superior casz resua
 tis Casus ppe resuati sunt multi quos nimis lon
 guū est hic infra Vide quō recolligit eos ibilhedim
 in reportois **¶** n de et pe z re Casus epus edunt
 hōstien ad octo pmiss e de oi pto quod exigit so
 tempus pmiss **¶** est de oi simā exortacōis su
 omis canōis **¶** hinc aut canōis sunt multe de quibz
 vide ibilhedim ibid et sumū benigamū b
 in sumula de simis exortō latz in canōe so an ve
 fer exortō qd eos qui d. q. z in demet e ti illa
 in glo vbi exortō simā **¶** aut ca) e vbiūqz est
 irregularitas cōtēta **¶** est de mediarijs domoz
 et mōbroz truncatoibz **¶** e in pto publico maxie
 in blasphemā **¶** e in voto fracto in quo non pō
 simē sacerdos absolue z multo min) ab ipō voto **¶**
 est si epus in quocūqz foro qfessionem alicui) pccū audi
 uit Octa) qmnet opprobrē pūuloz hōndia falsacōes
 hūaz vel monetaz saclegū violacōis eccliaz viciū
 cont natura incestū adulterū corrupcōes monialū
 resuatiōem vagam pūvū

¶ Cauenda circa formam p[ro]m[iss]i

Quia forma istam dicit p[ro]p[ri]a additio ut dicitur quia
forma deturata v[er]ba non habet q[uo]d v[er]bis n[on] i[n]struere
ep[iscop]i sicut sicut in for[ma] baptisim[is] aut euang[el]ic[is] **C**auendu
tu est ne p[er]mittant[ur] ea q[ue] sunt de s[ub]stantia forme q[uo]d si illa
p[er]mittent[ur] est v[er]o ad destructionem signaculo[rum] v[er]itatis
no[n] fiet absolucio q[uo]d in sac[ra]m[en]ta dicit in v[er]itate con[tra] su-
mus sacerdos absolucio[n]em complet[ur] quia s[ecundu]m q[uo]d ponentes
doctores tam sacre theologie q[uam] canonic[is] tenet quasi q[uo]d
ut si con[tra] v[er]a sit p[ro]p[ri]a in sola con[tra] absolucio[n]e a
v[er]itate quo[n]iam dicitur quatu[m] ad deum s[ed] a v[er]itate quo[n]iam dicitur
in ordine quatu[m] ad certam v[er]itatem absolucio[n]e p[er] sacer-
tem sicut et opus lazari in m[en]te p[ro]p[ri]a a morte
suscitauit que[m] postea dimisit sub discipulo absolucio[n]e
et lyp[er]os p[ro]p[ri]a p[er] semetip[su]m iudicauit et postea sacer-
dos misit **¶ Cauenda circa m[er]ito[m] q[ui]scent[is]**

Quam[od]o[m]d[um] et confitenti ne sitis accedat ad q[ui]scent[is]
ne impudens accedat s[ed] b[on]e delib[er]atus de suoru[m]
p[ro]p[ri]a v[er]itatem **¶** **C**auendu[m] e[st] ne h[ab]eat m[er]ito[m]
fluctuatem circa aliquod p[ro]p[ri]a ad h[oc] q[ui]scent[is] **C**on-
fessio[n]e valde e[st] cauendu[m] ne intendat magis questu[m] v[er]it[ate]m
q[uam] salute[m] aut confitenti **¶** **C**onfite[n]s ne intendat p[ro]p[ri]a con-
fessio[n]e aliqua feiura p[ro]p[ri]a v[er]it[ate]m sollicitu[m] ad manu[m] qua[m]
sit sub sp[irit]u[m] magne fidelitatis tradet eam ad morte[m] et[er]na[m]
quod e[st] p[ro]p[ri]a om[n]iu[m] p[ro]p[ri]a **¶** **C**auendu[m] e[st] confite[n]s ne
in confessio[n]e p[ro]p[ri]a intendat p[ro]p[ri]a alius alius et si non
p[ro]p[ri]a confite[n]s nisi exp[re]ssim[us] p[ro]p[ri]a s[ed] q[uo]d forte p[ro]p[ri]a aut
m[er]ito[m] confite[n]s v[er]it[ate]m m[er]ito[m]

Emendanda dea manam pmo

Ista sunt cauenda penitenti ne confiteatur heretico schismatico & graduato vel excommunicato vel de heresi infamato vel vehementer suspecto vel cuiuslibet sacerdoti habente clauem ligatam nec crede qd in aliquo casu necum sit laico confitetur vel non sacerdoti quia clauibus ecclesie caret ymo talis confessio quibus possit esse mala qd in fama qua se vel alium infamat. Etiam quia ipse non est sacerdos ad cuius sigillo confessionis. Atq; ne confiteatur nisi rite ordinato vel qd saltem pmo et aliter non confiteatur cuiuslibet habente clauem ligatam.

Emendanda dea manam quia sacramenti colligi pnt qd pmissi qd hic sunt in vniuersis

qualib; requirantur Emendanda dea forma pmo

Sacerdos in absolucione aliquid obmissit quod de sua forma ante confitendum ad se videtur immo sibi qd confessionem pure formam magis vellet sibi facere fructuosam et ad memoria reuocare si quid in confitendo obmissit per oblivione vel per aliquam causam et sic ante inducat penitentem ad confitendum aliquid quod tamen vel si hoc non potest prouidet sibi confessionem qualem et sic absoluat eum secundum veram formam. **Obseruatio** Non oportet autem dicere confitenti tu non es bene absolutus. Si vero sacerdos absoluit confitente ab aliquo casu a quo absoluit non potuit puta qd pertinet ad superiorem dicat confesso de tali casu rade et confiteatur episcopo vel alii superiori qd si noluit dicat confesse ego alio modo te absoluerem non advertebas qd pertinebat ad superiorem si nunc scio qd non potui te absoluerem.

Cauenda dea intentionem penitentis

Siquid ita intentionem confitentis obmissam est forte quod
fuit vel non confitens accessit tunc et omnino quod vere
confitens tunc omnia peccata sua fiteatur et sine conditione confessa
confiteatur et eadem ipsam fictionem. Si sacerdos non habeat
intentionem absolvendi licet ego credam quod confiteatur si verum
et confitens et legitime confessus fuit quod coram deo et eadem
sit absolutus tunc ut sacerdos in sacramento et sine ipse quod
satisfaciat tunc et quod tunc cum vera intentione absoluat.

Quarta autem species in quarta supradicta. Quod spectu
reputat remedia generalia circa defectum contra penitentiam.

Primo non remedia quod confitente. Unde nunc est quod
quolibet confiteatur pure et sine fictione et sine pallia-
tione et si aliquis fiteatur confessus est et sine omni conditione
tunc est quod ille de novo omnia sua peccata et eadem fictionem
ipsam confiteatur. Item confessus et absolutus ab illo qui
non habuit super eum auctoritatem potest quia non fuit sub
auctoritate vel quia non habuit ad hoc privilegium vel si
aliquod horum habuit tunc excovertatur fuit vel irregularis
vel alio modo habuit clauam ligatam vel quia sciens absolutus
est ab illo tunc qui non dubitabat penitentiam ad superiorem a
quo non potuit ab illo inferiori absolvi talis omnia peccata
sua pure de novo confiteatur quia movetur se peccasse
sciat contempnendo auctoritatem superioris. Secus inest si
ignorant hoc accidit quia tunc sufficit solum de illo pec-
cato quod ad superiorem pertinet ad ipsum recurrere. Secundum
legitima confessio et absolutio sunt facte de peccatis aliis.
Item debet fieri cum aliquis obmissis sciens confiteatur aliquid.

peccata mortalia scilicet opus quod omnia peccata confiteatur de nouo
 Scelus tamen est si hoc ignorant vel per obliuionem obmissum
 tunc hoc quod sic obmissum est sufficit confiteri Confes-
 sor autem sic interrogandus de defectibus et negligentis
 confessor committat coenam et tollat nimiam spem et eam
 despectuam et eam nimiam coetundiam Item conuet interrogare
 faceret scrupulosas et magnas circa peccata diuina Item
 conuet nimis subtilis interrogare circa peccata animalium
 ne per eas usuris vel turpibus lucris fraudibus quibus
 uiam aperiat Confessor absoluit ab illo peccato a quo
 non potuit absolui quissimum prima dignum est quod quantum
 moris est animas decipit et ecclesias contempnit Specialiter
 in sacerdos religiosus qui proterquam in casibus sibi concessis
 vel pro quibuslibet sibi competentibus absoluit a sinibus ma-
 ioris excoicationis pro sacros canones seu pro statuta pro
 uincialia aut synodalia lata vel qui absoluit a pena
 et a culpa ipso facto est excoicatus nec potest absolui nisi
 per sedem apuditam Item sacerdos qui prodit peccata sibi in
 confessione denudata deponendus est et per septem annos
 vel decem secundum arbitrium superiorum de persequendo per mundum
 et quomodo in articulo retrudi monasterium secundum quod tunc hostis
 antiqum iura cum nouis combinat Item sacerdos qui gesserit
 filium confessionis sue decem annis peniteat cum maxime
 traditorem fecerit ut supra dicitur Item si sacerdos gesserit
 illam quam baptizauit deponendus esset Item si aliquis confite-
 retur vellet magnam peccata committere puta quod uult ciuitatem
 comburere vel tradere hostibus hereticis vel paganis sacerdos

nullo modo dicitur quod quodammodo malum eveniat. Item in
impedire dicitur iniquitatem per sine peccator confiteatur. **Sicut** quod
si aliquis sibi confiteatur quod sit hereticus et quod habeat in heresi
multos socios non dicitur hoc quod si confitente auctoritatem quatuor
per et dilige quod alios quod coramibus auctoritatem ab heresi. **Item** sacerdos
si aliquod peccatum sit sibi revelatum non potest sacerdos
sed ut amicus dicitur hoc tenet omnino occultum. **Item** si aliquis
confiteatur peccatum suo dominum super quo vult peccatum inique
penam imponat nisi propter hoc contra eum inquirere desinat.
Si autem dominum sit occultum illud sub sigillo confessionis re-
cipiat nec publice de hoc inquirat. **Caveat** autem confessor
nec sit loquax nec aliquod verbum dicat in coram fratre vel
etiam uxore cum sibi confesso. **Vnde** de peccator confessionis
notandum reuertat. **Item** sacerdos nunquam dicat tibi peccatum vel
talem quod audiam in confessione sed si indiget aliam quod silio
dicat illi quid dixeris vobis si talis casus vobis occurrerit.
Item sacerdos nunquam nudat penam publicam quod occulto
tunc enim puta si mulier oppressit occulte quereat vel adul-
terata est seu in morte vni machinata. **Secus** est si ta-
lia sunt notoria vel publica. **Item** audiendo confessionem
mulier maxime caveat carum aspectum et quod amplius
tactu et semper in loco apto et honesto cum eis sedeat.
Item cum aliquis non habeat unde solvat iuste acquisita
sacerdos recipiat fidem suam quod cum ad proximorum fortuna-
rum devenit quod tunc illa restituat et sic eum absolvat.
Si mulier usurpavit peccatum alienum nec bonam rem
ad alios devolvat vel si concepit de adulterio si mu-
lier non potest hoc efficere vel ordinari quod talis peccata

religionē et abstineat ab hereditate vni et si ipa vob per
 teat p̄ eam absolue. **Tunc** hic deficiat in summa et ap
 patu hostien in ti. de pe. et. re. In aureo confessionali
 thelhemii speculatois quod ponit in reportois aureo
 et ti. etia fmo requirat. ¶ fimo quod tabule